

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K limitům práva na informace o odměnách statutárních orgánů a zaměstnanců povinných osob podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. [106/1999](#) Sb., zákon o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ukládá povinným osobám povinnost poskytnout žadateli, mimo jiné, i základní osobní údaje o osobách, jímž poskytl veřejné prostředky. Za povinnou osobu přitom nejsou považovány jen státní orgány a územní samosprávné celky, ale i jejich orgány a veřejné instituce. Za osoby, kterým byly poskytnuty veřejné prostředky, pak lze považovat zásadně i všechny zaměstnance a členy statutárních orgánů povinných osob.

Celkově se tak jedná o nemalou množinu subjektů údajů, a, především, osobních údajů, na které dopadá povinnost poskytnutí ve smyslu ust. § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím. Tento příspěvek se zabývá ústavními limity jmenované právní normy, jež nebyly tuzemskou judikaturou po dlouhou dobu respektovány.

Předně je vhodné uvést několik poznámek k definici pojmu veřejné instituce, jak s ním pracuje zákon o svobodném přístupu k informacím. Obecně totiž asi mezi odbornou veřejností nepanují pochybnosti o obsahu definice povinné osoby, pakliže hovoříme o státních orgánech, územních samosprávných celcích nebo jejich orgánech. Výklad pojmu veřejná instituce je však v mnohém obtížnější, zejména jedná-li se o právnickou osobu založenou za účelem tvorby zisku, jíž punc veřejnosti vrývá toliko osoba společníka, jímž je jiná povinná osoba (nejčastěji územní samosprávný celek). Tyto právnické osoby (typicky například dopravní podnik nebo sportovní klub) soukromého práva totiž mnohdy ne hospodaří s veřejnými prostředky, a na první pohled tak nemusí být za veřejnou instituci, coby povinnou osobu, považovány.

Podle Ústavního soudu^[1] jsou relevantními hledisky pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, způsob vzniku instituce, osoba zřizovatele, existence státního dohledu, účel instituce a způsob vytváření jejich orgánů. I za pomoci těchto kritérií judikatura dovozuje, že veřejnou institucí bude i taková osoba soukromého práva, v níž má povinný subjekt rozhodující vliv, a které svojí činností plní veřejný účel (zpracování odpadu, správa povinnou osobou vlastněných nemovitostí, zajištění městské dopravy atd.). Přinejmenším judikatura tak pojem veřejné instituce fakticky vymezuje velmi široce, a za takové situace se diskuze o dopadu ust. § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím týká nikoli zanedbatelného okruhu adresátů této právní normy.

K samotné povinnosti povinných osob poskytnout osobní údaje o příjemcích veřejných prostředků, tj. i zaměstnancích povinných osob, se odborná literatura i judikatura po dlouhou dobu stavěla jako k zákonné výjimce z povinnosti ochrany osobních údajů. Starší komentáře i rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu^[2] totiž stavěly na tom, že informace o platech (stejně tak mzdách) zaměstnanců placených z veřejných prostředků se podle ust. § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím poskytují v zásadě bez dalšího, když test proporcionality mezi právem na informace a (zejména) právem na ochranu soukromí provedl již sám zákonodárce a vyřešil ho ve prospěch práva

na informace.

To, že je shora popsáný přístup neudržitelný, nastínil velký senát Evropského soudu pro lidská práva již v rozsudku ze dne 8. 11. 2016 ve věci Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku, kde většinově dospěl k závěru, že test proporcionality je při vyřizování žádosti o poskytnutí informací nutné provádět vždy, přičemž za zásadní považoval následující kritéria: účel žádosti o informace, povahu vyžádané informace, postavení stěžovatele a existenci vyžádané informace.

Právě posuzování účelu vyžádané informace by přitom mělo být zcela zásadní. Na straně jedné lze informaci nepochybně využít ve veřejném zájmu, zejména k novinářské či obdobné činnosti, případně při plnění role „hlídacího psa“ demokracie. V takovém případě bude patrně výsledkem testu proporcionality přednost práva na informace. Na straně druhé však lze poukázat na praxi zneužívající právo, kdy nejrozumnější subjekty vyžádané informace fakticky nepotřebují, ale jejich žádosti jsou toliko osobním koníčkem, projevem osobní záště nebo dokonce jen formou podnikání (se záměrem vyčkat na prodlení povinného subjektu s vyřízením žádosti a při nejbližší příležitosti se pak obrátit na příslušný soud, to vše samozřejmě s očekávaným benefitem přiřknutých nákladů řízení). V tomto druhém případě by pak patrně v rámci testu proporcionality přednost mělo dostat právo na ochranu soukromí.

Nálezem ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16, resp. ze dne 3. 4. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1200/16, se k výše popsané úvaze Evropského soudu pro lidská práva v českém právním prostředí přihlásil též Ústavní soud. Výsledkem je konstatování, že právo na informace ve veřejném zájmu není absolutní, a při posuzování žádostí o poskytnutí informací je třeba aplikovat výše popsáný test proporcionality (Ústavní soud zcela přejal kritéria definovaná Evropským soudem pro lidská práva). Podle výsledku testu proporcionality pak povinné osoby mají nejen možnost, ale především povinnost žádost o poskytnutí informací v konkrétních případech odmítnout, nemají-li neoprávněně zasáhnout do práv subjektů údajů.

Ať již jde o mzdy (platy) vedoucích zaměstnanců nebo členů statutárních orgánů, musí tedy povinné osoby postupovat při vyřizování žádostí o poskytnutí informací nejen rychle, ale též obezřetně. V případech neodůvodněných žádostí od povinné osobě neznámých subjektů (nebo naopak známých v tom směru, kdy povinná osoba nabude jistoty, že se nejedná o žurnalistu nebo osobu plnící roli hlídače demokracie), by dle mého názoru mělo zpravidla dojít k jejich odmítnutí, případně částečnému odmítnutí tak, aby nebylo nedůvodně zasaženo (zejména) do práva na ochranu soukromého života zaměstnanců. Pakliže naopak žadatel svoji roli a účel použití vyžádaných informací řádně odůvodnění (a bude-li takové odůvodnění odpovídat veřejnému zájmu), případně obdrží-li povinná osoba žádost od subjektu obecně známého svým zaměřením na činnost ve veřejném zájmu, může být na místě žádosti vyhovět.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že právo na informace o osobních údajích zaměstnanců a jiných osob čerpajících veřejné prostředky není bezbřehé, a povinná osoba by měla k posuzování žádostí o poskytnutí takových údajů vždy přistupovat individuálně.

Mgr. Jakub Sláma,
advokát

[HAVLÍČEK & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Divišova 882
500 03 Hradec Králové

tel. +420 725 890 764
fax. +420 491 114 233
e-mail: kancelar@advokatHK.cz

[1] Srov. např. I. ÚS 260/06,

[2] Srov. zejména 8 As 55/2012-62.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)